

IV. ULUSLARARASI TAŞ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şubesi tarafından 2008 yılından beri düzenlenmekte olan **“Uluslararası Mermer ve Doğal Taşlar Kongreleri”** ’nin IV’sü TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesi, İzmir Fuarlar Anonim Şirketi (İzfaş) ve Ege Maden İhracatçıları Birliği’nin (EİB) bir protokol kapsamında oluşturdukları düzenleme kurulu şemsiyesi altında, Dokuz Eylül Üniversitesi ve İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin katkıları ile **“Uluslararası Taş Kongresi”** ismi ve 20-25 Mart tarihleri arasında 23. Uluslararası Marble Fuarı ile eş zamanlı olarak gerçekleştirilmiştir. Kongremizin ilk 2 günü İzmir Mimarlık Merkezi’nde diğer 4 günü ise İzfaş Fuar alanındaki konferans salonlarında gerçekleştirilmiştir. Kongremiz sonunda Aphrodisias antik kentine bir teknik gezi düzenlenmiştir.

Bu yıl dördüncüsü düzenlenen Kongrenin ana teması **“Taş ve Tasarım”** olarak belirlenmiştir. Bu anlamda kongre esnasında Heykeltıraş Çıdam Melek tarafından bir yontu atölyesi ve heykel sergisi, Urfalı fotoğraf sanatçıları tarafından **“Taş ve İnsan”** temalı bir fotoğraf sergisi ve Jeoloji mühendisi Ali Çakmakçoğlu tarafından **“Taş; Sanat ve Jeoloji”** temalı bir fotoğraf sergisi düzenlenmiştir.

IV. Uluslararası Taş Kongresi’nin, taşı projelerinde kullanarak bir endüstriyel ham madde haline getiren ve anlam katan mimarlarımız ile ortaklaşa düzenlenmesi ve bu etkinliğin önemli bir bölümünün Dünyanın en büyük 2. Mermer fuarı olan 23. Marble fuarı ile eş zamanlı düzenlenmesi jeoloji mühendisleri, mimarlar ve taş üreticilerinin aynı çatı altında toplanmasına vesile olmuştur. Kongremiz, taşın üretimi, projelendirilmesi ve pazarlanması konularında tartışılmaz önemi olan bu üç farklı meslek disiplini bileşenlerinin aynı çatı altında buluşarak görüş alışverişinde bulunmaları, sorunlarına çözüm önerileri geliştirmeleri ve birlikte yeni projeler geliştirmeleri anlamında uygun bir platform olmuştur.

“IV. Uluslararası Taş Kongresi” ne Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü Mustafa SEVER, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Ali Rıza TANAS, Ekonomi Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü Cihat GÖK, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Aytunç NANE, İZFAŞ Murahhas üyesi Gül ŞENER, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Genel Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin ALAN, EİB Yönetim Kurulu Başkanı Mevlüt KAYA, Akademisyenler, Oda ve Birlik Temsilcileri, Mermer ve Doğal Taş Sektörünün Temsilcileri, Jeoloji Mühendisleri, Mimarlar, Maden Mühendisleri, Arkeologlar, Peyzaj Mimarları, Mozaik Sanatının Temsilcileri, Öğrenciler, Yazılı ve Görsel Basının Temsilcileri olmak üzere yurt içi ve yurt dışından 500’e yakın delege katılmıştır.

Kongre açılış konuşmalarının ardından İtalyan arkeolog Matthias Bruno tarafından **“Türkiye Mermerlerinin Antik Roma Döneminde Yaygın Kullanımı”** konulu bir tematik sunum yapılmıştır.

Kongrede 21 oturumda 17'si çağrılı konuşmacı olmak üzere 77 adet sözlü 6 adet ise poster sunum yapılmıştır. Tüm katılımcıların izleyebilmelerine olanak sağlamak amacıyla sunumlar tek salonda gerçekleştirilmiştir.

Kongrenin üçüncü gününde İzmir 23. Marble Fuarının açılışını takiben Prof. Dr. Faruk ÇALAPKULU tarafından yönetilen **"Doğaltaş Sektörü Sorunları ve Çözüm Önerileri"** başlıklı bir panel düzenlenmiştir. Mermer sektörü temsilcilerinin ilgili kamu sektörü temsilcileri ile buluşturarak sorunlarını görüşüp çözüm önerileri üretme amacıyla organize edilen panele 6 panelist katılmışlardır.

Kongrenin 6. gününde Hasan Topal tarafından yürütülen **"Taşın Kentsel ve Mimari Alanda Kullanımı: Güncel Dinamikler, Sorunları ve Beklentiler"** başlıklı panel düzenlenmiş ve bu panele 4 panelist katılmışlardır. Panelde taşın mimari yapı malzemesi olarak uygulanmasında karşılaşılan sorunlar, taşın ocaktan şantiyeye geliş sürecinde karşılaşılan problemler, yerel taş kullanmanın önemi ve taş ustalığının güçlendirilmesi gereken bir zanaat oluşu önemle vurgulanmıştır.

Kongrenin sonrasında Aphrodisias **Antik Kenti'ne** kültürel bir gezi düzenlenmiştir.

Altı gün süren kongre boyunca konuşmacılar ve delegeler tarafından gündeme getirilen ve tartışılan görüş ve öneriler ana hatlarıyla aşağıda belirtilmiştir:

- 1.** Kongrenin Jeoloji Mühendisler, Mimarlar ve taş üreticileri ile birlikte düzenlenmesinin önemi ve sektöre potansiyel katkısı birçok konuşmacı tarafından altı çizilerek vurgulanmıştır. Bu birlikteliğin farklı platformlarda sağlayacağı yararların belirtildiği konuşmalarda, mimarlarımızın projelerinde daha çok taş kullanması ve özellikle yerli taşlara öncelik vermelerinin önemi vurgulanmıştır.
- 2.** Mimarlar tarafından taş malzemenin geleneksel bir yapı malzemesi olarak algılanması ve bu algının mimarları çağın malzemesi olarak algılanan beton-çelik-cam kullanımına yönlendirdiği dile getirildi. Bu anlamda, mimarlık eğitiminde taşın alternatif malzemelere oranla avantajlarının vurgulanmasının mimari projelerde taş kullanımını arttıracığı vurgulanmıştır.
- 3.** Oldukça önemli bir taş rezervine sahip olan ülkemizde renk ve desen çeşitliliği açısından 600'den fazla taş türünün mermer ve doğaltaş olarak kullanıldığı belirtilmiş ancak sahip olduğumuz bu kaynaktan yeteri kadar yararlanamadığımız vurgulanmıştır. Mermer sektörünün önemli bir çoğunluğunun blok mermer üretimi öncesi ve süresince, jeoloji mesleğinin çalışma konularını oluşturan mermer ve doğal taşların aranması, desenlerinin belirlenmesi, haritalanması, özelliklerinin ve potansiyellerinin saptanması ve üretim alan ve yönlerinin tespit edilmesi konularında teknik danışmanlık alma konularındaki isteksizliklerinin, özellikle blok üretimi ve yeni potansiyel blok mermer üretim alanların tespiti aşamalarında çeşitli olumsuzluklara yol açtığı vurgulanmıştır. Bu nedenle birçok noktada açılan mermer ocaklarının kısa süreler içerisinde terk edildiği veya halihazırdaki ocak işletmelerinin düşük verimle çalıştırıldığı vurgulanmış ve bunu tek çözümünün

mermer firmalarının ruhsat sahalarında jeolojik etüt ve blok taş üretimi esnasında jeolojik denetimi yapacak jeoloji mühendisi çalıştırılmasının zorunlu hale getirilmesi olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle, sektörde öncelikli olarak jeolojik çalışmalara daha çok önem verilmesi ve mermer ve doğalaş işletmelerinde jeoloji mühendislerinin görev almasının üretimin sürdürülebilirliği ve ekonomisi açısından kaçınılmaz bir gerçek olarak vurgulanmıştır. Bu çerçevede, işletmelerde **Jeoloji Mühendislerine de Teknik Nezaretçilik hakkının verilmesi gerekliliği önemle gündeme getirilmiştir.**

4. Mermer ve doğal taş sektörün mevzuatla ilgili sorunları olduğu ve bu sorunların gün geçtikçe arttığı belirtilen konuşmalarda mevzuat değişikliklerinin sektör temsilcilerinin görüş ve önerileri alınmadan yapıldığı ruhsatlama ve orman izni gibi süreçlerin çok uzun süreler içerisinde çözüldüğü vurgulanmıştır. Bu durumun sektörün hızını kestiği ve diğer ülkeler ile rekabet güçlerini azalttığı vurgulanmıştır. Mevcut hükümetin bu konuda acil girişimlerde bulunmaması durumunda birçok işletmenin kapanma noktasına geleceği vurgulanmıştır.
5. Mermer ve doğal taş sektörünün önemli bir eğitilmiş iş gücüne ihtiyacı olduğu vurgulanmış ve bu konuda meslek liseleri ile üniversitelerin meslek yüksekokullarında sektör ile ilgili bölümlerin ivedilikle açılması gerekliliği vurgulanmıştır. Meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin dikey geçiş sınavı ile maden ve jeoloji mühendisliği bölümlerine geçiş hakkı olmasının memnuniyetle karşılandığı ancak bu kurumlardan mezun olan ön lisans mezunu öğrencilerin tamamına yakınının lisans eğitimine devam etmelerinin sektörün ihtiyaç duyduğu yetişmiş eleman ihtiyacı önündeki en büyük engel olduğu vurgulanmıştır. Bu konuda bazı sınırlamaların gerekli olduğu belirtilmiştir. Bu konuda ayrıca odalar ve meslek kuruluşlarının bu açığın kapatılması için meslek içi eğitim programları düzenlemesinin yararlı olacağı vurgulanmıştır.
6. Mimarlarımız tarafından yapılan sunumların birçoğunda mimari projelerde doğal taşın renk, desen, kalıcılık ve yarattığı doğallık hissiyatı açılarından alternatif olmayan bir malzeme olduğu vurgulanmış ancak bunun yanı sıra doğal taş kullanımı sonrası ortaya çıkan bazı sorunlar örnekleri ile beraber dile getirilmiştir. Bu sorunların aslında doğru yerde doğru taş seçiminin yapılmaması nedeniyle geliştiği görülmüş gerek mimari projelerde ve gerekse de restorasyon projelerinde kullanılacak taşların seçiminde jeoloji mühendisleri ile görüş alışverişinde bulunulmasının gerekliliği vurgulanmıştır.
7. Mermer ve doğal taş sektörünün makine, ekipman ve sarf malzemesi üretimi açısından oldukça önemli bir yol kat ederek kendi ihtiyacını karşılar hale geldiği vurgulanmıştır. Ancak, sektörün gelişebilmesi açısından Hükümetimizin TÜBİTAK, KOSGEB, DPT ve benzeri kurumlar üzerinden Üniversitelerimize çağrılı araştırma projeleri fonu ayırması ve bu konulardaki projelerin öncelikli alanlar içerisine dahil edilmesinin önemi vurgulanmıştır. Ayrıca lazer teknolojisini kullanan ölçme aletlerinin gelişimi ve kullanım alanlarının yaygınlaştığı mermer ve doğal taş sektöründe de önemli uygulama alanları olduğu vurgulanmıştır.

8. IV. Uluslararası Taş kongresinde öncekilerde de olduğu gibi Üniversitelerdeki eğitim-öğretim müfredatlarında doğal taş sektörünün ihtiyacını karşılayacak konularda yeteri kadar ders olmadığı gündeme getirilmiştir. Bu seçmeli ders statüsünde olmasının doğurduğu sakıncalar vurgulanmıştır.

9. Ülkenin özellikle kentsel dönüşüm projeleri kapsamında agrega ihtiyacının hızla arttığı ve özellikle İstanbul gibi metropol şehirlerin agrega ihtiyacının yakın gelecekte çok büyük bir sorun olacağı vurgulanmış ve sürdürülebilir agrega üretimi planlamasının hızla hayata geçirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca devlet tarafından yapılan mühendislik hizmetleri için gerekli agregaların en yakın kaynaktan temin edildiği ve proje bitimi sonrası bu ocakların rehabilite edilmeden terk edildiği belirtilen konuşmalarda bu durumun halihazırda agrega üreticileri üzerindeki baskıyı arttırdığı vurgulanmıştır. Ocakların rehabilitasyonu konusunda denetim yetersizliğinin doğal çevreye olumsuz etkisi nedeniyle önemle ele alınması gerektiği belirtilmiştir.

10. Antik Dönemde Doğal Taş Oturumlarında Türkiye’de yer alan antik mermer ocaklarından üretilen kaya türlerinin Roma İmparatorluğu’nun hüküm sürdüğü tüm coğrafyada gerek mimari projelerde gerekse de önemli sanat eserlerinin üretiminde yaygın bir şekilde kullanıldığı vurgulanmıştır. Son 10 yılda yürütülen çalışmalar sonucunda daha önce farklı ülke taşlarından yapıldığı düşünülen son derece önemli yüzlerce sanat eserinin Batı Anadolu mermerlerinden üretildiğinin saptandığı vurgulanmıştır. Bu durum Ülkemiz doğal taş çeşitliliğinin antik dönemlerde de gayet iyi bilindiği ülkemizden üretilen kaya bloklarının binlerce km mesafelere taşındığı vurgusu ile belirtilmiştir.

11. Kongrenin 3. günü düzenlenen **“Doğaltaş Sektörü Sorunları ve Çözüm Önerileri”** adlı panelde doğal taş üreticisi, ihracatçısı, tasarımcısı ile ilgili oldukları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı temsilcileri bir araya getirilerek sektörün ortak sorunları ve çözüm önerileri üzerinde görüş alışverişi yapılmıştır. Bu nedenle panelde görüşülen konuların, öneriler ve eleştirilerin Sonuç Bildirgesi içerisinde başlı başına verilmesi yararlı görülmüş ana başlıklar altında aşağıda sunulmuştur:

- a) Ruhsat harçlarının artması ve işletme yapılmayan ruhsatlar için konulan cezai uygulamadan sonra ruhsat sayılarında önemli azalma olduğu belirtilerek işletme yapılmayan alanların ekonomiye kazandırılması yeni ihalelerle hız kazandırılacaktır bilgisi verildi.
- b) Beklemekte olan işletme ruhsat izinlerinin kısa zamanda verilmesi için çalışmaların hızlandırıldığı. Açılıştaki Sayın Orman ve Su İşleri Bakanı’nın belirttiği gibi fuar arifesinde 200 e yakın iznin gece mesaisi yapılarak çıkartıldığı bilgisi verildi.
- c) Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) çalışmaları aktarıldı, ağaç bedelleri konusunda yapılan çalışmalar açıklandı.
- d) Yasama daha önce sektör ile çok iyi koordineli çalışırken son zamanlarda bu koordinasyonun gerçekleşmediği. Mevzuat değişikliklerinin çok sık yapıldığı takipte zorlanıldığı,

- e) Kaynak ve Rezerv raporlama sistemi üzerinde çalışmalar yapıldığı,
- f) Çevre ile barışık bir madencilik yanı sıra iş güvenliğini sağlayacak önlemlerle ilgili çalışmalar hakkında bilgi verildi.
- g) Kömür, Agregata ve Mermer üretim bölgeleri tanımlanarak kaynak kaybının önlenmesi amacıyla bir çalışma yapıldığı belirtildi.
- h) İhracatın artırılması amacıyla Ekonomi Bakanlığı tarafından verilen teşvikler yanı sıra Yurtdışında müşterek depo açılmasına yönelik çalışmalara değinildi.
- i) Avrupa Birliği ile yapılan gümrük birliği anlaşmasının AB nin STA anlaşmaları ile Türkiye aleyhine gelişmeler olduğu. Bu konuda AB ile görüşmelerin sürdürüldüğü ve çalışmaların yapıldığı bilgisi verildi.
- j) Yatırım Ortamını İyileştirme İstisna Kurulu (YOİS) hakkında bilgi paylaşıldı.
- k) Sektörün nitelikli niteliksiz personel bulmakta sıkıntı yaşadığı, eğitim kurumlarında yetişen teknisyen ve teknikerlerin dikey geçişlerle meslek dışına yöneldikleri,
- l) Sermaye, finansman sorunları, üretim maliyetlerinin yüksekliği, kamu harçlarının yüksekliği, teşvikleri almakta karşılaşılan sorunlar,
- m) Sektörde tasarım ve pazarlama kültürünün eksikliği, Yurt içinde düzenlenen uluslararası doğaltaş fuarlarının sayısında ciddi artışların olduğu düşük katılımlı fuarların sektör imajını olumsuz etkilediği, bakanlığın uluslararası fuar organizasyonlarını katılımcı ve ziyaretçi kriterlerine göre sınırlaması gerektiği belirtildi.

12. "V.Uluslararası Taş Kongresi"nin 2019 yılında İzmir'de yapılmasına ve tarihinin, Ulusal ve Uluslararası Kongreler ve Fuarların takvimine göre ileriki bir tarihte belirlenip duyurulmasına karar verilmiştir.

Kamuoyunun bilgisine saygılarımızla sunarız.

24/04/2017

Kongre Eş Başkanları

A.Bahadır Yavuz

Hümeysra Birol Akkurt